

Concert per la Revolta

diumenge, 3 de febrer de 2013 | 01:32h

A l'amiga Mariajo Algarra
(si algun dia l'estaca tomba, pocs i poques podran
discutir-li el mèrit de ser una de les que més ha estirat)

Ai la València soterrània i renuent! Quines sorpreses arriba a donar aquesta ciutat bipolar, pàtria simultània de la genuflexió més desarmant i la rebel·lia irreductible i encoratjadora!
Deu dies abans, el Palau de Congressos ja havia exhaurit les entrades per al concert de suport a [Ca Revolta](#), una de les entitats que dignifica la ciutat i la fa més amable i acollidora, raó última, probablement, de la seua situació crítica actual. Perquè així treballa el sistema immunitari de l'aparell oficial, posant contra les cordes els agents infecciosos com el que representa Ca Revolta per mitjà d'una infal·lible estratègia de desànim i liquidació: atenció selectiva a les queixes dels veïns —llegiu l'eloqüent [apunt](#) de Vicent X. Contrí sobre un cas similar—, zel grotescament extremat davant de qualsevol inadvertida minúcia legal, ofec econòmic sostingut, assetjament preventiu i desviació de bona part de les energies de l'associació per a combatre-ho tot plegat.
(continua)

Ca Revolta, però, resisteix l'embat amb un coratge inaudit, el millor exemple del qual ha estat aquest inoblidable concert: un esdeveniment que ha aconseguit revertir la situació fins al punt de transformar les seues hores més delicades en el moment culminant i de major transcendència pública de la seua trajectòria. Al concert hi havia la plana major de la València alternativa: una resposta multitudinària tan unànime i vehement que quasi obligava els absents a presentar justificant mèdic. Era un públic divers i transversal, malgrat l'apreciació d'alguns històrics d'aquesta mena de mostres de força civil, com Enric Tàrrega qui apuntava amb la seua habitual sornegueria: "us heu fixat que el més jove de la sala sóc jo?". És cert que la mitjana d'edat no era precisament juvenil, però ja tocava: els joves fa molt de temps que han pres avançada —i, si no, vingueu el proper quinze de febrer ací mateix a discutir-ho— i ja ens agradaria veure els que els precedim igual de mobilitzats. En qualsevol cas, hi havia joves i vells, independentistes i anarques, històrics i nous, indignats i polítics en exercici. Tots incitats pel propòsit de la convocatòria, però també per les expectatives que obria un cartell inesperat i molt atractiu.
Presenten l'acte Josep Manel Casany i Maria Minaya dos actors/activistes, representants d'un gremi igualment maltractat per una administració que entén la cultura com una extensió més del seu corromput negoci polític. Ells són els encarregats de verbalitzar, amb una cruesa i sarcasme que fa temps que abandonà les mitges tintes, la ràbia que portem de casa i que va calant a poc poc com una pluja persistent.

I obren foc Al Tall, ben bé a traïció: no els esperàvem tan aviat i, sensibles i afectius com ens ha deixat el seu anunci de comiat, el tret inicial amb "Darrer diumenge d'octubre" i les connexions que la crida a la trobada col·lectiva produeix, ens trasbalsen profundament. Sort que l'acústica deficient del *marmotreto* de Norman Foster —la percussió sona clarament replicada— desvia la nostra atenció cap els aspectes tècnics perquè la nit s'endevina llarga i les emocions caldrà gestionar-les amb una mica menys d'ensurts.
Continuen amb un extracte del tema "Cantar", de *Vares velles* (Picap, 2004), no debades varen incloure ja aleshores uns versos al·lusius a la casa convocant:

"Esta nit a Ca Revolta,
sembla haver eixit el sol,
perquè està ple de gent guapa
i de bones vibracions".

El ritme complex i atropellat del fandango vell dóna pas a la severitat de "Lladres" —interpretada amb el to greu i nerviüt que requereix—, que compensa seguidament l'alegria pasdoblera d'una de les seues darreres grans cançons: la "Cançó des de València" del *Vergonya, cavallers, vergonya* (Picap, 2010). El tema titular del disc, amb el joc percussiu sobre la taula i la irritada convicció amb què el despatxen Vicent Torrent i Enric Banyuls, arranca els primers brams veritablement commoguts de la platea que desemboquen, sense solució de continuïtat, en crits d'independència.

Al Tall aprofita l'avinentesa per interpretar a capella "Liberanos Domine", un tema de "reivindicació estrictament municipal" que varen fer circular fa uns mesos per la xarxa i que es va incloure com a bonus-track en el disc de suport a Ca Revolta editat pel COM (*VI Premis Ovidi 2011*).

"Liberanos Domine.
A governanta berganta.
Liberanos Domine.
Rosa botiflera
Liberanos Domine.
Porga espanyolíssima,
Liberanos Domine
Virgo retrohispaniae..."

La salmòdia s'allarga exhaurint les possibilitats lèxiques de la més furiosa desafecció —mis castellanetis, mater obsoleta, virgo revocanda, mater peperolis, herba erradicanda, virgo robustiana, virgo especulatorum, mater de poca gràcia, mater amaga pobres, rosa cavernícola, costra casposíssima, falla demagògica, causa nostrae ruinae, amica peccatorum, mater buida-butxaques, penca duríssima, sèpia pudenta...— com una catarsi profilàctica en forma de desgreuge ritual.
Després, el "Tio Canya", dedicat a l'actual detentor del ministeri d'educació, posa fi a la seua intervenció enmig de l'estrèpit col·lectiu i l'agredolça sensació que genera la vigència persistent del seu tema més emblemàtic.

Joan Amèric pren el relleu acompanyat de Borja Penalba. La reaparició discogràfica de Joan Amèric (*Directament*, Barnasants, 2012), després de molts anys de silenci, va ser una de les grans notícies musicals de l'any passat: Amèric era —i és— un dels principals actius de la cançó d'autor en català i ja li tocaria assaborir l'èxit popular que les seues cançons venen reclamant des de fa molt de temps. N'interpreta només quatre i la selecció sembla immillorable. “Perquè sóc poble”, un dels temes inèdits recollits al darrer disc, trenca el gel demostrant que continua en plena forma vocal i “Vine”, la peça que enregistrarà amb Sole Giménez per a *Obert* (Discmedi, 2000), ens serveix per constatar una vegada més com guanya la seua música despullada, sense additaments que ens distreguen del seu instint melòdic i de la calidesa de la seua veu. Prosegueix amb “La gran partida”, cançó que conté la seua signatura ideològica en forma de declaració d'intencions —“aspire a la bellesa i propose revolució”—, tan actual encara vint anys després de la seua publicació (*Escala de colors*, Picap, 1992). I acaba amb la que segurament és la seua peça més agraciada, “Parlant de sirenes”, cançó que personalment sempre m'ha remés a algun dels millors moments d'Aute —“Las cuatro y diez”, posem per cas— i que conté una tornada gloriosa corejada pel públic a petició del cantant: “Quina pena! / Que no puga creure que ets una sirena...”.

Llavors arriba l'hora de Carles Dénia que s'endevina de llarg com el gran beneficiari de la nit. Carles no ha tingut encara l'oportunitat d'exposar el seu enorme talent interpretatiu davant d'un públic nombrós i pressentim que això de hui va a constituir un punt d'inflexió en la seua trajectòria. Es presenta acompanyat de Tóbal Rentero, Lluna Aragó i Pau Figueres i, quan aquest darrer inicia la bellíssima introducció de guitarra que preludia la “Malaguenya de Barxeta”, alguna cosa se'ns remou ben endins anunciant el que arriba immediatament: Carles entona el primer terç —“Mira si he conegut terres...”— i una ramassada elèctrica d'emoció recorre la sala amb una intensitat que segurament haurà quedat registrada als sismògrafs. L'impacte es reflecteix clarament en forma de tibantors muscular, respiració continguda i ulls esbatanats; quan la cançó ve a acabar, bona part del públic ja està rendit a l'evidència i deixat anar completament. Aleshores, el cantaor canvia de registre i es concentra en tres temes de l'inesgotable *El paradís de les paraules* (Comboi Records, 2011): “Si de vora meu un dia”, “Era un jonc emocionat” i “Deixeu-vos de retreure'm les passions”. La sensualitat de les melodies, la precisió amb què les ceneixen uns arranjaments plens de matisos i colors i l'expressivitat gestual de Carles i la seua veu arenosa i apassionada, aturen el temps i esfumen l'espai: tot l'univers sembla condensat en la petita àrea d'escenari que ocupen els músics, potser aliens a la joiosa epifania que protagonitzen i que uns aplaudiments enardits i perllongats s'encarreguen de subratllar. Acaben amb la peça per la de l'u que va incloure a *Tan alta com va la lluna* (Comboi Records, 2008), “De sermons i de consells”, les palmes del públic enredant-se amb el ritme ternari del fandango, i una eufòria compartida de les que es recorden durant molt de temps.

Pocs intèrprets podien agafar el testimoni de l'episodi anterior sense sortir-ne damnificats per la comparança, però Maria del Mar Bonet constitueix paraules majors: assídua abans de terres valencianes, ara cada vegada costa més gaudir ací de la seua esplendorosa maduresa artística. Veure-la hui, en aquest context, tan compromesa i emocionada fins al punt de tremolar-li la veu, provoca un eriçat estremiment. I més encara en reconèixer els primers acords d'“Alenar” que canta acompanyada de l'acordiò de Dani Espasa. L'estima per València es perllonga amb l'evocació de Vicent Andrés Estellés i la interpretació de “Les illes” que fa centellejar la geografia proscrieta del país que volen impossible. Un país potser només de músics i poetes, com Blai Bonet que s'ensenyoreix de la següent cançó: un extracte dels “Quatre poemes de Setmana Santa” que musicà fa uns pocs anys Antoni Parera Fons i que diríem inèdits en format discogràfic. La peça és d'una bellesa espinosa, amb versos i melodia alimentant-se mútuament i el piano de Dani Espasa circumval·lant-los amb un sigil deliciós:

“No me talleu els brots del meu dolor.
Deixau-me omplir la boca de donzell.
Segau-me els cascavells de glòria antiga
i les flautes collides a dins l'aire”.

Quasi sense cesura, el piano vira cap a les harmonies ben familiars de “La balanguera”, a la qual succeeix la tensió reviscolada per les circumstàncies de “Què volen aquesta gent?”.

Sembla que el final del concert és imminent però encara queda el millor: Maria del Mar convida a Carles Dénia a acompanyar-la i tots dos es marquen un duel formidable de cants de treball que alça el públic dels seients. I encara ho rematen amb un “So de pastera” pletòric de trempa i de nervi.

La cosa, però, no acaba ací: ara els que surten són Al Tall al complet i la banda de Carles. Aquest ocupa el centre de l'escenari mentre comença a sonar la cadència inconfusible d'una peça gnawa: es tracta d'“Absència”, la cançó que obria el *Xarq Al-Andalus* que Al Tall enregistrarà amb Muluk el Hwa l'any 1985. Canta Carles i tanca així el cercle de la seua aproximació als poetes andalusins valencians. “La jove negra”, segona part de la cançó on el gnawa transmuta en buleria, es desplega amb la rauxa ferotge d'un cavall al galop.

La nit ha entrat ja en un pendent emotiu que sembla no tenir aturador: es retira Carles i apareix Joan Amèric i els dolçainers Juanjo Ruiz i JuanEn Carreres, d'Infussió, per fer amb Al Tall l'obligatori “Cant de maulets”; després, es reincorpora Maria del Mar per interpretar amb Al Tall a capella una preciosa versió de “La ploma de la perdiu” i, finalment, tots els protagonistes junts s'acomoden amb la “Cançó de la llum”. Dificilment podrien haver trobat una peça millor. Al capdavall no és altra cosa que un divertit i intempestiu precedent del que representa l'esperit de Ca Revolta: la contestació ciutadana al podrimer sistèmic, la impugnació continuada dels poders establerts.

La llarguíssima ovació final victoreja l'enorme exhibició artística de què hem sigut atestats, però també i sobretot, aquest esperit compromès i contestatari: tant de bo puguem seguir compartint-lo durant molts anys més.